

Liderii CNSM au avut discuții constructive cu colegi din Danemarca >> p.3

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Sănătatea în muncă, subiectul reuniunii Comisiei de Femei a FSCRE >> p.7

Actual

Tinerii, motivați să adere la sindicate

Federația Sindicatelor din Comunicații a organizat un seminar de instruire pentru tinerii din organizațiile sindicale primare cu genericul „Organizarea tinerilor în sindicat”.

>> p.3

Reorganizarea instituțiilor de învățământ superior

Ministerul Educației și Cercetării a anunțat demararea procesului de reorganizare a instituțiilor de învățământ superior, care va avea loc între perioada de absolvire a studiilor și începutul noului an de studii.

>> p.4

Situația refugiaților, discutată de sindicaliști europeni

La invitația Asociației pentru lucrătorii migranți din Polonia, Diana Romanciuc, președintele Federației „SIND-LUCAS”, a participat, recent, la un seminar consacrat problemelor refugiaților din Ucraina.

>> p.5

Pe 2 iulie este Ziua comemorării marelui domnitor Ștefan cel Mare și Sfânt; în prima sâmbătă a lunii iulie se consemnează Ziua Internațională a Cooperăției.

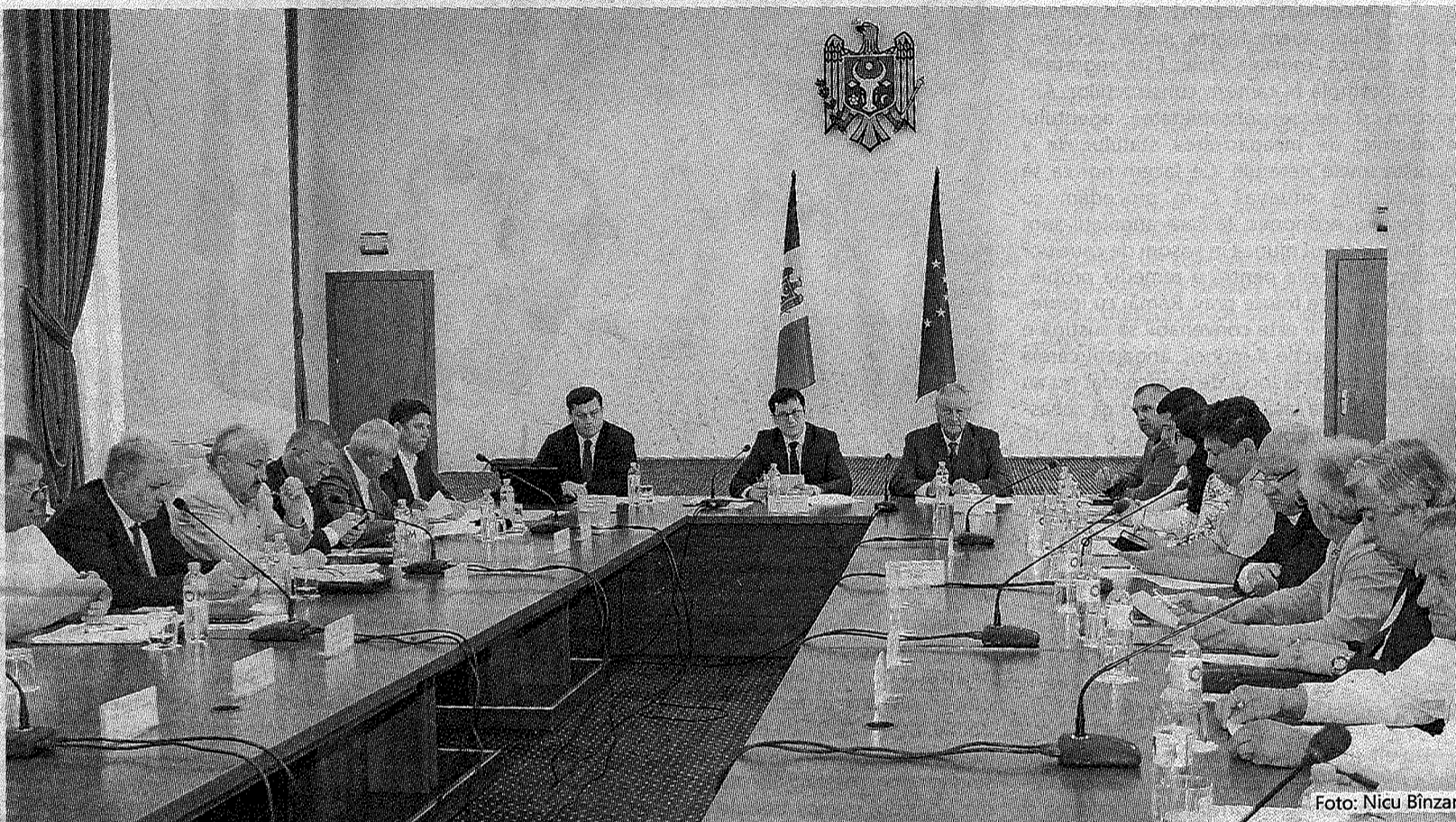

Foto: Nicu Bînzari

Comisia pentru consultări și negocieri colective a abordat probleme arzătoare

„Sindicatelor au făcut un pas important spre semnarea Convenției colective (nivel național) și spre realizarea obiectivelor

Galina MUNTEANU,
g.munteanu@vocea.md

Membrii Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective (CNCNC) s-au întrunit, vinerea trecută, într-o nouă ședință. Pe ordinea de zi au figurat mai multe subiecte, între care informații privind îndeplinirea hotărârilor anterioare ale CNCNC, situația privind securitatea și sănătatea la locul de muncă, exa-

minarea proiectului Convenției colective (nivel național) cu privire la dezvoltarea și promovarea parteneriatului social, modificările și completările propuse la Legea salarizării, precum și alte chestiuni.

În cadrul ședinței, Igor Ciloci, director adjunct al Inspectoratului de Stat al Muncii, a vorbit despre situația din domeniu, controalele efectuate, numărul de accidente de muncă, dar și despre alte pro-

bleme. În concluzie, partenerii sociali s-au arătat îngrijorați de problemele semnalate în domeniu, dar și de numărul accidentelor de muncă înregistrate.

În context, Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a menționat că este necesar de acordat o atenție sporită acestui domeniu, îndeosebi pentru că este vorba de sănătatea cetățenilor.

„E timpul ca să nu mai luptăm împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii, dar din oficiu să ne racordăm la standardele internaționale, până a avea acele controale cu efect de sancționare. Mai bine să lucrăm preventiv. Calitatea securității la locul de muncă este calitatea vieții. Cu o astfel de calitate, care există în prezent, nu avem nici o șansă să devenim membri ai Uniunii Europene”, a menționat Igor Zubcu. >> p.2

ABONEAZĂ-TE

la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

VOCEA
POPORULUI

INDICE DE ABONARE
67798

» ACTIVITATEA CNSM

2

Reuniune

Comisia pentru consultări și negocieri colective a abordat probleme arzătoare

(Continuare din p. 1)

„S-a accentuat în raport că în ramura construcțiilor avem foarte multe accidente de muncă, mortale chiar. Este regretabil ce se întâmplă în ramura construcțiilor. Aici vorbim și de responsabilitatea agentului economic, de incapacitatea statului de a depista unele nereguli. Ce facem noi ca să îmbunătățim situația? Cum procedăm cu acel agent economic, la care angajații sunt încălțați la locul muncă în șoșoni de cauciuc? Li dăm 90 de zile pentru a remedia problema? Mi se pare foarte grav. Rămâi cu impresia că statului îi este convenabil să susțină o astfel de inspecție a muncii, angajații căreia stau bine mersi la locul de muncă, dar nu au posibilitatea să iasă în teren. Cred că această problemă trebuie discutată la o ședință de Guvern”, a punctat, în cadrul ședinței, Victor Talmaci, președintele Federației Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „Sindicons” din Republica Moldova.

”Convenția colectivă, dezbătută cu minuțiozitate

Un alt subiect de pe ordinea de zi, pus în discuție, a fost proiectul Convenției colective (nivel național) cu privire la dezvoltarea și promovarea parteneriatului social. Prin acest document important se urmărește consolidarea rolului partenerilor sociali în general și al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective în special în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor în problemele ce țin de relațiile de muncă, de sfera social-economică, precum și asigurarea utilizării la maximum a posibilităților parteneriatului social în sfera muncii. Textul proiectului urmează să fie definitiv, cu toate propunerile de îmbunătățire parvenite, și remis din nou spre avizare, după care va fi semnat.

O altă chestiune de pe ordinea de zi pusă în dezbateri, care a stârnit discuții aprinse între participanții la ședință, a fost proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003 – art.1, 33, 34, ș. a.; Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public – art. 27, 34, 42, ș. a.), inițiativă legislativă a unui grup de deputați; chestiunea cu privire la modificări-

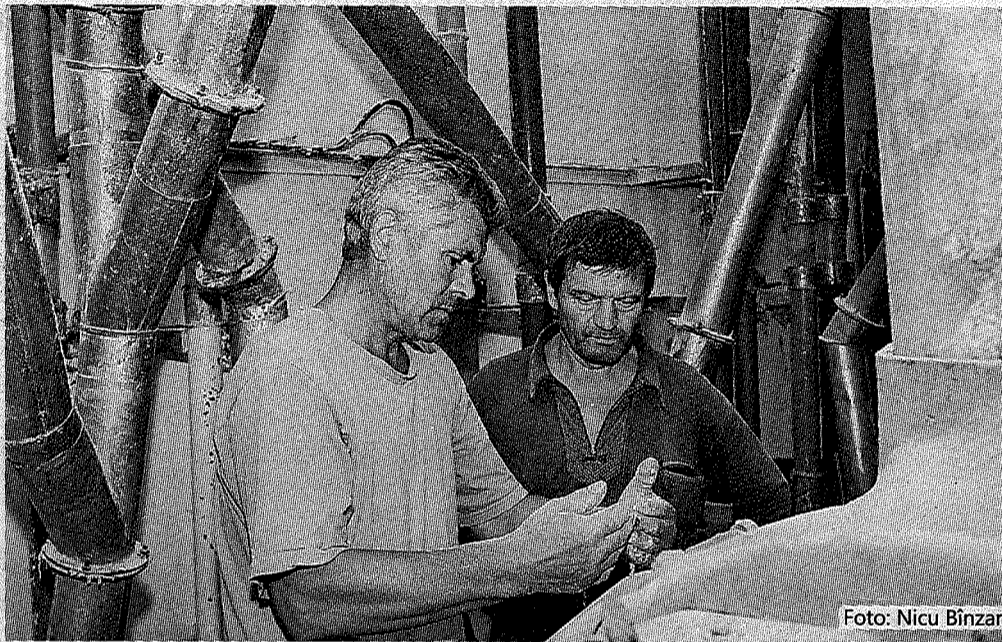

Foto: Nicu Bînzari

le și completările propuse la Legea salarizării nr. 847 și Hotărârea Guvernului nr. 743 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară.

În context, sindicaliștii s-au arătat îngrijorați și au criticat, au condamnat unele modificări operate în legislația muncii, care, în opinia lor, vor diminua drepturile și garanțiile salariaților. Mai mult, potrivit reprezentanților sindicatelor prezenți la ședință, modificările la Codul muncii trebuie să fie examinate minuțios, cu respectarea standardelor internaționale în domeniu, și cu consultarea tuturor partenerilor sociali, pentru a nu admite prejudicierea intereselor salariaților.

„În opinia noastră, ar fi cazul ca proiectul Codului muncii să nu fie examinat în lectură a doua, dar să fie promovat doar după ce vom primi toate avizele. Trebuie să le vedem, să le analizăm. Evident, proiectul trebuie să fie revizuit și în urma discuțiilor pe care le-am avut noi în grupurile de lucru, și în baza consultărilor publice și, evident, în temeiul expertizei Organizației Internaționale a Muncii și al opiniei delegației Uniunii Europene. Noi înțelegem că Codul muncii trebuie să fie perfecționat, să corespundă rigorilor de astăzi, dar, totodată, noi observăm că în Codul muncii intervine cine dorește, cei care au acest drept, evident. Dar, totodată, ar fi bine să fie consultați partenerii, ministerul, documentul să treacă prin grupul de lucru tripartit. Pentru moment, nu avem un consens asupra tuturor aspectelor. Sunt multe

norme care, în opinia noastră, contravin standardelor internaționale în materie de muncă, dar și directivelor Uniunii Europene pe care le-am transpus în legislația națională”, a remarcat, în cadrul ședinței, Sergiu Saiciuc, vicepreședinte al CNSM.

Toate avizele asupra acestui proiect urmează a fi discutate, separat, într-o altă ședință.

Un nou salariu minim pe țară

O problemă importantă dezbătută de partenerii sociali ține de stabilirea unui nou salariu minim pe țară. S-a menționat faptul că deocamdată nu există o claritate referitor la salariul minim pe țară, fiind stabilite mai multe salarii minime (în sectorul real, sectorul bugetat ș. a.), iar salariul minim fixat prin Hotărârea Guvernului 550/2014 nu este unul aplicabil, fiind necesară unificarea și stabilirea unui salariu minim pe țară pentru toate sectoarele, atât public, cât și privat.

În ceea ce privește examinarea modificărilor și a completărilor propuse la Legea salarizării nr. 847 și la Hotărârea Guvernului nr. 743 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, sindicaliștii au o opinie separată. Astfel, reprezentanții CNSM au avut obiecții față de schimbarea modalității de reexaminare a salariului minim, mai cu seamă în ceea ce ține de calcularea inflației. Cu privire la Hotărârea Guvernului nr. 743, sindicaliștii s-au pronunțat împotriva plafonării până la 100% a plăților suplimentare la salarii, ei au atras atenția asupra lipsei unui mecanism de reexaminare a salariului de funcție recomandat, stabilit prin Hotărârea în cauză pentru funcționari sau specialiști, în funcție de salariul minim și de creșterea inflației.

Comisia națională pentru consultări și negocieri colective este un organ tripartit autonom de interes public al parteneriatului social, care se constituie pentru soluționarea problemelor vizând domeniul muncii și problemele social-economice, dezvoltarea parteneriatului social la nivel național. Comisia națională are un rol consultativ în elaborarea strategiilor și a politicilor social-economice, în aplanarea situațiilor conflictuale la nivel național dintre partenerii sociali.

Mesaj de felicitare

Oamenii care fac viața mai bună semenilor

Stimați lucrători din cadrul cooperăției de consum din Republica Moldova, a fost anunțată Ziua Internațională a Cooperativelor 2022, cu genericul „Cooperativele construiesc o lume mai bună”.

Printr-o inițiativă care s-a încetățenit deja, prima sâmbătă a lunii iulie din fiecare an este consacrată aniversării Zilei Internaționale a Cooperăției, prilej de sărbătorire a îndelungatei tradiții ale mișcării cooperatiste, de evaluare a realizărilor recente, dar și de reflecție asupra direcțiilor de dezvoltare a domeniilor cu un rol economic determinant.

La 100 de ani de la Anul Internațional al Cooperativelor, care a prezentat contribuția unică a cooperativeelor pentru a face lumea un loc mai bun, sloganul din acest an CoopsDay – „Cooperativele construiesc o lume mai bună” – vine ca o completare a temei Anului Internațional.

Cu ocazia jubileului de 100 de ani al Zilei Internaționale a Cooperăției, echipa Uniunii Centrale „Moldcoop” și a Federației Sindicatelor din domeniile Cooperăției de Consum, Comerțului și Antreprenoriatului din Republica Moldova „Moldsindcoopcomerț”, vă adresează, cu înalt respect și apreciere, sincere felicitări și calde mulțumiri pentru neobosită muncă, pentru profesionalismul și abnegația de care dați dovadă și vă dăruți zi de zi nobile activități în sectorul de mare răspundere.

Aprecînd aportul dumneavoastră, munca prestată cu multă sărăcuțică, vă urăm multă sănătate, prosperitate și împliniri.

Fie ca această sărbătoare să vă prilejuiască doar bucurii și voie bună, noi aspirăm spre realizarea cu succes a obiectivelor propuse, potrivit provocărilor timpului!

Cu deosebită considerație,

Vasile CARAUȘ,
președintele Biroului Executiv „Moldcoop”,

Valeria TRICOLICI,
președintele Federației Sindicatelor „Moldsindcoopcomerț”

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Cooperare internațională

Liderii CNSM au avut discuții constructive cu colegi din Danemarca

Zilele trecute, liderii Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova au avut o întrevvedere cu o delegație din partea patronatelor și a sindicatelor din Danemarca. La discuții au participat și reprezentanți ai Patronatului din Moldova.

Scopul vizitei a fost de a studia situația din R. Moldova legată de refugiații din Ucraina, implicarea partenerilor sociali în gestionarea problemelor apărute în context, dialogul social și, nu în ultimul rând, posibilitatea de a implementa unele proiecte de cooperare cu sprijinul părții daneze.

Igor Zubcu, președintele CNSM, a făcut o trecere în revistă a situației de la noi, a acțiunilor întreprinse de sindicate după invadarea Ucrainei de către Rusia, R. Moldova devenind un coridor umanitar și adăpost pentru zeci de mii de refugiați. În context, domnia sa a subliniat că agenda parteneriatului social a fost dată peste cap de războiul din Ucraina, dar „sindicatul din Moldova împărtășesc aceleași valori ca și țările Uniunii Europene. În acest sens, pentru noi este foarte importantă experiența în ceea ce privește dialogul social în țările scandinave, în special, în Danemarca”.

O dovadă elocventă în acest sens este colaborarea cu organisme internaționale, precum OIM, ITUC, ETUC. Bucuria este cu atât mai mare, cu cât sindicatele din R. Moldova și cele din Ucraina vor fi admise în ETUC. Iar faptul că Ucraina și R. Moldova au obținut statutul de candidat pentru

Foto: Nicu Bînzari

aderarea la UE vine ca o confirmare că noi mergem pe drumul cel drept.

Președintele CNSM a adăugat că „cel mai important pentru noi este ca guvernarea să înțeleagă că țara nu poate adera la UE fără sindicate. Este nevoie de cooperare între partenerii sociali, între angajatori și sindicate. Aici ne-ar fi de mare folos experiența Danemarcei. Este adevărat că guvernarea vrea să modifice unele legi, prin care s-ar diminua drepturile salariaților, iar uneori chiar și ale angajatorilor. Nu putem permite ca să fie diminuate garanțiile angajaților pe piața muncii”.

În context, Igor Zubcu a mulțumit organismelor internaționale, inclusiv sindicatelor din Europa, pentru ajutorul acordat în gestionarea crizei refugiaților, în racordarea legislației naționale la rigorile europene și în implementarea unor proiecte.

Reprezentanții patronatelor din Danemarca, Peter Helck și Ole Krogsgaard, au remarcat în context că cel mai important este că, după ce am devenit candidați pentru aderarea la UE, avem posibilitatea să studiem legislația europeană și să o racordăm la aceasta pe cea națională.

Cristina Hanson, reprezentantă a sindicatelor daneze, a dezvăluit că au venit cu un proiect pentru sindicate cu durata de un an, dar speră că acesta va fi prelungit. Ea a subliniat că „e foarte bine că vreți să schimbați ceea ce face sau nu face guvernarea, dar pentru aceasta trebuie să existe coeziune, solidaritate. Dvs. trebuie să vă întăriți organizația, să puneți accentul pe ceea ce e important și, în cadrul dialogului tripartit, să soluționați problemele esențiale, cum ar fi securitatea în muncă, salarizarea etc.”.

Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, le-a relatat oaspeților despre unele aspecte ale legislației noastre, despre cooperarea și dialogul tripartit la patru niveluri: național, ramural, teritorial, la nivel de întreprindere. De asemenea, el s-a referit și la combaterea economiei subterane. Totodată, a pomenit și de campania „Contractul colectiv de muncă – garanția drepturilor tale”, lansată în 2018, actuală și astăzi.

Referindu-se la modul în care trebuie purtate negocierile colective, oaspeții danezi au spus sincer: „să nu credeți că noi avem soluții de-a gata, trebuie să perfecționați sistemul pe care îl aveți, să-i instruiți pe lideri cum să negocieze, cum să apere interesele salariaților. În ultimă instanță, totul se rezumă la faptul dacă legislația este respectată de toate părțile”.

În același context, Victor Talmaci, președintele Federației „Sindicons”, s-a arătat entuziasmat de faptul că sindicalistii danezi au ajuns atât de puternici, cu un sindicat solid, cu relații foarte bune cu partenerii sociali. El a amintit că sindicalistii noștri nu apelează la instanța de judecată, dar în Danemarca există tribunale ale muncii, care soluționează litigiile de muncă, lucru la care noi visăm deocamdată. Ca oamenii simpli să simtă că sunt apărați, iar angajatorii să știe că trebuie să respecte contractele colective...

Delegația daneză a mai avut întrevedere cu ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spatari, precum și cu o parte dintre membrii Comitetului Confederal al CNSM, cu care a avut discuții amicale.

Instruire

Tinerii, motivați să adere la Federația Sindicatelor din Comunicații

O organizație sindicală are viitor doar dacă reușește să adune în rândurile sale cât mai mulți tineri, să-i susțină, să-i instruiască și să le confere putere. Ghidându-se de aceste principii, Federația Sindicatelor din Comunicații (FSCM) a organizat, recent, un seminar de instruire pentru tinerii din organizațiile sindicale primare. Evenimentul cu genericul „Organizarea tinerilor în sindicat” a avut loc la Institutul Muncii.

În debutul instruirii, președintele FSCM, Elizaveta Iurcu, a subliniat impactul pozitiv al acestei activități prin sporirea motivației tinerilor de a se implica intens în organizația sindicală pe care o reprezintă. Ea a menționat că scopul acestui seminar este de a consolida echipa tinerilor sindicaliști, de a spori capacitățile acestora și de a ridica nivelul de dezvoltare în domeniul sindical.

Președinta Comisiei de Tineret din cadrul FSCM, Maria Cojocari, a subliniat, la rândul său, că acest seminar a fost organizat la cererea tinerilor dornici de a învăța cât mai multe despre rolul sindicatelor în apărarea drepturilor membrilor acestora.

În prima parte a seminarului, tinerii sindicaliști au fost instruiți de către Li-

lia Franț, vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM). Aceasta i-a informat, prin metode interactive, despre organizarea activității sindicale, obiectivele și misiunea sindicatelor, rolul și importanța organizațiilor sindicale în societate. Pentru aprofundarea cunoștințelor, tinerii din comunicații au fost provocați să participe la ateliere de lucru, dar și la rezolvarea unui rebus cu tematica sindicală.

În cea de-a doua etapă a seminarului, tinerii au fost ghidați de Dorin Suruceanu, șef al Departamentului Educație și Cercetare din cadrul Institutului Muncii. El i-a informat pe tinerii din comunicații despre valorile sindicaliste, despre rolul sindicatelor în apărarea drepturilor în muncă, beneficiile și garanțiile apartenenței la sindicat. În scopul sporirii nivelului de conștientizare a importanței sindicatelor în viața angajaților, Dorin Suruceanu i-a repartizat pe tineri în trei grupe, pentru a răspunde la următoarele întrebări: Ce așteptări au tinerii de la sindicat? De ce membrii de sindicat pleacă? Ce doresc membrii de sindicat de la organizația sindicală?

Activismul tinerilor, în cadrul evenimentului respectiv, a scos în evidență dorința

Foto: FSCM

acestora de a schimba lucrurile, de a cunoaște informații noi și utile pe care le vor împărtăși în entitățile din care fac parte.

Până la urmă, s-a ajuns la concluzia că toți tinerii se confruntă cu aceleași probleme, iar pentru soluționarea acestora este binevenită solidarizarea lor pentru identificarea celor mai bune mecanisme. La final, președintele FSCM, Elizaveta Iurcu, le-a înmănat certificate de participare la seminarul „Organizarea tinerilor în sindicat” și le-a transmis un mesaj de susținere din partea Biroului Executiv al FSCM.

Comisia de Tineret din cadrul FSCM are

în componența sa 15 tineri sindicaliști din organizațiile membre ale FSCM. Potrivit Regulamentului Comisiei de Tineret a FSCM, structura va promova în rândurile tinerilor ideile și valorile sindicalismului autentic, va elabora și înainta propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ și normativ, va participa la organizarea activităților de informare și educație sindicală, dezvoltarea relațiilor de cooperare cu organizații similare de tineret la nivel ramural, național și internațional.

Fuziuni dureroase

A început procesul de reorganizare a instituțiilor de învățământ superior

Ministerul Educației și Cercetării a anunțat, pe 27 iunie, demararea procesului de reorganizare a instituțiilor de învățământ superior, care va avea loc între perioada de absolvire a studiilor și începutul noului an de studii. Potrivit ministrului Anatol Topală, „admiterea la studii superioare va avea loc doar în instituțiile reorganizate, iar transferul studenților se va finaliza până la începutul noului an de studii”.

Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” și Academia de Studii Economice vor absorbi alte cinci universități. Astfel, în loc de 16 universități vor rămâne 11 instituții de învățământ superior. Pentru realizarea reformei, ministrul va aloca 700 de milioane de lei.

Ministrul de resort a menționat, într-o conferință de presă, că procesul este unul necesar și va contribui la fortificarea sistemului de educație, la creșterea poziției universităților autohtone în ratingul internațional.

„În urma implementării reformei, universitățile vor primi mai multe mijloace financiare și își vor întări bazele tehnice, laboratoarele de cercetare, iar profesorii și cercetătorii vor ridica salarii mai mari”, a menționat ministrul.

Patru universități vor absorbi o serie de entități didactice și științifice

1. Universitatea de Stat din Moldova se reorganizează prin absorbția următoarelor instituții publice:

- Academia de Administrare Publică;
- Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport;
- Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici”;
- Institutul de Fizică Aplicată;

- Institutul de Chimie;
- Institutul de Ecologie și Geografie;
- Institutul de Geologie și Seismologie;
- Institutul de Zoologie;
- Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice;
- Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie;
- Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”;
- Institutul de Istorie;
- Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor;

- Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru”;
- Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”.

2. Universitatea Tehnică a Moldovei se reorganizează prin absorbția următoarelor instituții publice:

- Universitatea Agrară de Stat din Moldova;
- Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii „D. Ghițu”;
- Institutul de Energetică;
- Institutul de Microbiologie și Biotehnologie.

3. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău se reorganizează prin absorbția următoarelor instituții publice:

- Universitatea de Stat din Tiraspol;
- Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia;
- Institutul de Științe ale Educației;
- Institutul de Formare Continuă.

4. Academia de Studii Economice din Moldova se reorganizează prin absorbția Institutului Național de Cercetări Economice.

De asemenea, se transmite exercitarea funcției de fondator al Academiei de Muzică, Teatru, Arte Plastice și a Institutului Patrimoniului Cultural de la Ministerul Educației și Cercetării la Ministerul Culturii.

Poziție

Ghenadie DONOS, președinte FSEȘ: „Sindicatul sunt gata să intervină”

- *Die Donos, deși neoficial se vorbește de mult timp despre comasarea unor instituții de învățământ superior din Republica Moldova, vestea adusă de ministrul Educației și Cercetării într-o conferință de presă a stârnit panică în rândul angajaților universităților care urmează să fie închise...*

- Înțelegem că procesul de modernizare a universităților și a instituțiilor de cercetare este iminent, dar important este ca în acest proces să se țină cont și de opinia instituțiilor, a angajaților din aceste instituții, să nu fie admise acțiuni care ar afecta interesele angajaților în ceea ce privește legalitatea optimizărilor de cadre, de personal, să se respecte și drepturile studenților. Sindicatul vor fi gata să asigure respectarea drepturilor și a intereselor instituțiilor.

- *Care au fost primii pași întreprinși de dvs.?*

- Imediat am luat legătura cu domnul ministru, am convenit să avem o întrevedere, inclusiv cu conducătorii instituțiilor care sunt afectate. Avem multe semne de întrebare. Noi, ca sindicat, desigur, vom evalua eventualele riscuri și suntem obligați să ne îndeplinim misiunea noastră statutară pentru a proteja membrii de sindicat, angajații. Trebuie să fie ascultate toate părțile, să se ia în calcul toate argumentele. O parte dintre colegi au venit deja cu demersuri, scrisori de dezacord. Principalii actanți care trebuie să fie auziți sunt rectorii, directorii, administrațiile acestor instituții și este foarte important ca între minister și aceste nuclee de conducere să existe un dialog deschis. De aceea noi, sindicatul, vom monitoriza, vom fi, ca de obicei, în serviciul membrilor de sindicat și ne vom strădui să le protejăm drepturile. Dacă acest lucru ar fi fost făcut printr-o consultare mai largă, printr-un dialog social, cred că momentele de neclaritate, de incertitudini ar fi putut fi evitate.

- *Procesul început deja pare a fi ireversibil. Care sunt drepturile salariaților care ar putea să fie disponibilizați?*

- Prevederile esențiale ale legislației în vigoare, pentru garantarea drepturilor salariaților în cazul reorganizării/lichidării unității, sunt următoarele: obligativitatea informării și consultării; obligativitatea solicitării opiniei consultative, obligativitatea preavizării în cazul lichidării unității sau reducerii numărului de personal, obligativitatea achitării indemnizației de eliberare în legătură cu lichidarea sau reducerea numărului de personal, obligativitatea respectării garanțiilor în cazul reorganizării unității sau al schimbării proprietarului.

- *Vă mulțumim!*

Opinii

Angajații universităților, speriați de procesul de absorbție

Angajații Universității Agrare de Stat din Moldova au ieșit, miercuri, în fața blocului administrativ. Au ținut discursuri în favoarea existenței în continuare a instituției respective, au aplaudat îndelung rostind denumirea Universității Agricole. Tot ei au inițiat o petiție online, unde adună semnături în susținerea instituției lor de învățământ.

Colectivul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS) și comunitatea sportivă din R. Moldova, la rândul lor, au adresat o scrisoare deschisă în vederea stopării procesului de absorbție a USEFS. Conducerea susține că universitatea reprezintă nu doar o simplă instituție de învățământ superior de profil, ci este înfrunghirea celor mai marcante realizări științifico-practice și educațional-empirice din domeniul de referință, în cadrul căreia își desfășoară activitatea cele mai titrate personalități din mediul universitar și științific.

Am reușit să discutăm și cu cadre didactice de la Universitatea de Stat din Tiraspol.

Rodica Maistru, profesoară de filozofie la Universitatea de Stat din Tiraspol, ne-a declarat: „Nu este doar o tentativă de distrugere a universității, dar a învățământului în general”.

Ion Arsene, conferențiar universitar la aceeași instituție, a relevat: „Universitatea din Tiraspol este una cu tradiții. Trebuie să ne așezăm la masa de discuție. Rezultatul absorbției este, de fapt, că noi nu o să mai existăm. Cine știe, la toamnă ar putea să ne căutăm cu toții de lucru”.

Vizită utilă

Situația celor care au fugit de război, discutată de sindicaliști europeni

La invitația Asociației pentru lucrătorii migranți din Polonia, Diana Romanciuc, președinte a Federației Sindicale a Lucrătorilor din Comerț, Alimentația Publică, Cooperarea de Consum, Servicii, Restaurante și Hoteluri („SINDLUCAS”), a participat, pe 23-24 iunie a. c., la Varșovia (Polonia), la un seminar consacrat problemelor refugiaților din Ucraina.

Seminarul a fost organizat în colaborare cu Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) din Polonia.

La seminar au participat, cu prezența fizică, reprezentanți din Polonia, Lituania, Republica Moldova, Germania, Slovacia și Norvegia, iar colegii din Ucraina au participat în regim online. Este vorba de Oleg Borisov, expert în probleme ce țin de migrația de muncă la Sindicatul lucrătorilor din domeniul construcțiilor și materialelor de construcții din Ucraina (PROFBUD), și Svetlana Samosud, președintele Sindicatului lucrătorilor din complexul agroindustrial din Ucraina (ATPK).

Tematica discuțiilor a fost dedicată situației refugiaților din Ucraina în țările participante la seminar (numărul de refugiați, protecția acestora, integrarea lor pe piața muncii), activității sindicatelor și măsurilor întreprinse de sindicate pentru deschiderea centrelor informaționale, a centrelor de consultanță pentru refugiați. S-a vorbit despre ajutorul acordat refugiaților, strategia sindicatelor în ceea ce privește atragerea de noi membri de sindicat din rândurile

refugiaților, problemele cele mai stringente ale refugiaților și cum se soluționează acestea, despre schimbul de informații și de experiență în domeniu.

Participanții la eveniment au împărtășit informații despre problemele integrării refugiaților pe piața muncii și formele de cooperare sindicală etc.

Oleg Borisov le-a adus la cunoștință participanților la eveniment despre starea pieței muncii din Ucraina în timpul război-

lui, ajutoarele umanitare și asistența medicală, a oferit o evaluare a migrării forței de muncă, precum și a prezentat resursa web PROFBUD – „Migrație forțată și muncă în Europa” <http://migration.profbud.org.ua/> - creată pentru a oferi informații complete și detaliate pentru ucrainenii care au fost nevoiți să caute protecție în țările europene și sunt în prezent în căutarea unui loc de muncă, mecanismele de protecție a drepturilor omului în țările europene.

Diana Romanciuc a prezentat o informație despre situația în R. Moldova, despre informațiile utile oferite refugiaților (Linia Verde pentru refugiați, procedura de solicitarea a ajutoarelor umanitare, suportul financiar acordat refugiaților și familiilor care găzduiesc refugiați), despre măsurile întreprinse de sindicate pentru ajutorarea refugiaților din Ucraina, cazarea acestora în sanatorii din gestiunea sindicatelor: „Nufărul Alb” din Cahul, „Bucuria-Sind” din Vadul lui Vodă, „Codru” din satul Hârjauca, raionul Călărași etc.

Colegii din Ucraina au exprimat recunoștință pentru sprijinul acordat refugiaților, pentru solidaritate sindicală și umană.

Valentina CHIRIAC, vicepreședinte al Federației „SINDLUCAS”

Sprijin

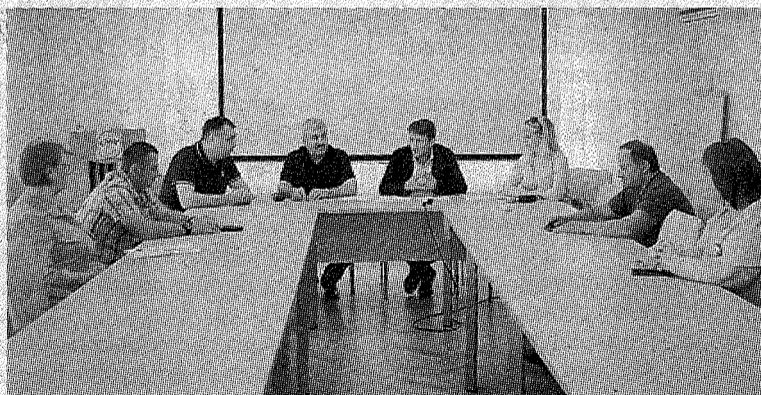
Suport pentru ucrainenii cazați la sanatoriile „Bucuria-Sind” și „Constructorul”

Prietenul adevărat la nevoie se cunoaște, spune un vechi proverb românesc. Sindicaliștii au fost printre primii care le-au sărit în ajutor celor care au fugit din calea războiului din Ucraina. Sindicatele nu numai că au pus la dispoziție refugiaților spații de cazare, dar continuă să caute susținere și din partea colegilor din Europa cu dare de mână și cu inimă mare.

Partenerii sociali din ramura construcțiilor de la noi au găsit înțelegere în acest sens la prietenii lor din Organizația internațională BUILD EUROPE. Printr-o decizie comună, aceștia au oferit un suport financiar în valoare de circa 200 de mii de lei refugiaților din Ucraina cazați la sanatoriile „Bucuria-Sind” de la Vadul lui Vodă și „Constructorul” din Chișinău.

Acest lucru l-au anunțat, recent, conducerea Federației Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de Construcții din R. Moldova și cea a Federației Sindicatelor din Construcții și Industria Materialelor de Construcții „Sindicons”, într-o ședință de lucru la care au participat reprezentanții celor două sanatorii.

Marin Sîrbu, președintele Federației Patronatului din Construcții și Producere a Materialelor de

Construcții, a mulțumit donatorilor pentru sprijinul acordat, foarte necesar, care a ajuns la timpul potrivit. El a precizat că mijloacele financiare oferite de BUILD EUROPE vor fi utilizate pentru procurarea inventarului și a altor echipamente tehnice necesare pentru prestarea serviciilor de caritate refugiaților din Ucraina.

La rândul său, Victor Talmaci, președintele Federației „Sindicons”, a relevat că acest suport este foarte binevenit, pentru a veni în ajutorul oamenilor care au fost nevoiți să fugă din calea războiului. Liderul sindical a subliniat că este important ca întreaga societate să fie solidară în continuare cu refugiații din Ucraina și a chemat la pace părțile implicate în conflict.

În cadrul discuțiilor, s-a menționat despre necesitatea organi-

zării unei întruniri cu participarea reprezentanților Guvernului, ai CNSM, a conducerii sanatoriilor, pentru a discuta despre situația cu privire la cazarea refugiaților ucraineni în incinta sanatoriilor, statutul acestora și suportul de care au nevoie în continuare.

La ora actuală, în sanatoriile menționate se află peste 200 de refugiați ucraineni. Potrivit datelor UNICEF Moldova, de la începutul războiului, din Ucraina s-au refugiat în Republica Moldova peste 400.000 de persoane, dintre care 160.000 de copii.

Cu aproape două săptămâni în urmă, pe teritoriul nostru național continuau să se afle în jur de 73 de mii de cetățeni ucraineni, dintre care mai bine de jumătate erau copii.

sindicat.md

Gest fratern

Patru centre pentru refugiați din Ucraina, dotate cu frigidere pe bani europeni

Internaționala Educației a reacționat pozitiv la solicitarea Federației Sindicale a Educației și Științei (FSES) de ajutor pentru refugiații din Ucraina, plasați în centre provizorii de la instituțiile educaționale din Republica Moldova.

După ce o delegație a Comitetului Sindical European pentru Educație (ETUCE), condusă de Larry Flanagan, președintele ETUCE, a efectuat, pe 18 mai 2022, o vizită la centrele de plasament temporar al refugiaților din cadrul UTM, Internaționala Educației (IE) a donat, la solicitarea Comitetului Sindical European pentru Educație, 10.000 de euro Federației Sindicale a Educației și Științei din R. Moldova. Bani au fost folosiți conform destinației: pentru procurarea a 67 de frigidere în vederea dotării tuturor camerelor din cele patru Centre de plasament temporar al refugiaților din Ucraina, care activează în căminele studentești ale Universității Tehnice a Moldovei.

Conducerea FSES exprimă sincere mulțumiri Comitetului Sindical European pentru Educație și Internaționala Educației pentru acest suport financiar necesar. Mulți dintre cei care au fost nevoiți să fugă din calea războiului, părăsindu-și casele, au găsit refugiu pe pământul nostru și au simțit căldura gestului fratern al moldovenilor, precum și al altor europeni cu suflet mare.

Cor. VP

Economistul

Pensia anticipată pentru carieră lungă: condiții de acordare

Cine are dreptul și cum se calculează pensia anticipată pentru carieră lungă?

Emilia Panas, Ialoveni

Ana MOLDOVANU,
consultant superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă se acordă persoanelor care au realizat un stagiul contributiv de cotizare cu cinci ani pentru bărbați și cu trei ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut în lege, conform tabelului:

De la 1 iulie	Stagiul complet de cotizare	
	Bărbați	Femei
2021	34 de ani	32 de ani și 6 luni
2022	34 de ani	33 de ani
2023	34 de ani	33 de ani și 6 luni
2024	34 de ani	34 de ani

Astfel, pentru anul 2022, indiferent de vârstă, bărbații au dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă dacă au un stagiul complet de cotizare de 39 de ani (34 + 5 = 39), femeile – 35 ani, 6 luni (32,6 + 3), iar de la 1 iulie – 36 ani (33 + 3).

E de menționat faptul că la calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive, care sunt:

1. perioada de îndeplinire a serviciului militar în termen sau cu termen redus;

2. perioada de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui serviciu asimilat acestuia, dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993;

3. perioada de îngrijire a unui copil până la vârsta de trei ani de către unul dintre părinți sau de tutore în caz de deces al ambilor părinți;

4. perioada în care asiguratul a beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, de ajutor de șomaj, de alocație pentru integrare sau reintegrare profesională.

5. perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani sau a unei persoane cu dizabilitate severă de către unul dintre părinți, de către tutore

sau curator, până la angajarea în funcția de asistent personal;

6. perioada de rezidențiat în învățământul postuniversitar obligatoriu;

7. perioadele de activitate necontributive în funcția de judecător și procuror de până la 31 decembrie 2005;

8. perioadele realizate până la 1 ianuarie 1999:

- îngrijirea unui invalid de gradul I, a unui copil invalid sub vârsta de 16 ani sau a unei persoane care a depășit vârsta de 75 de ani;

- studiul în instituțiile de învățământ superior de zi;

- participarea la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității

teritoriale și a independenței Republicii Moldova în perioada 2 martie – 13 august 1992, care se include în stagiul de cotizare în mărime triplă (introdusă prin Legea nr. 63/2022, în vigoare din 22.03.2022).

Perioadele asimilate stagiului de cotizare nu pot însuma în total mai mult de opt ani, cu excepția perioadei de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui serviciu asimilat acestuia, perioadei de îngrijire a unui copil până la vârsta de trei ani, a perioadei de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani sau a unei persoane cu dizabilitate severă și a perioadei de activitate necontributive în funcția de judecător și procuror de până la 31 decembrie 2005.

Cuantumul pensiei anticipate pentru carieră lungă se stabilește

în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă.

Pensia pentru limită de vârstă se calculează după formula:

$$P = 1,35\% \times T_t \times V_{av}$$

unde:

P – este cuantumul pensiei;

1,35% – rata de acumulare pentru anii de cotizare, realizați după 1 ianuarie 1999, calculată în procente;

T_t – stagiul total de cotizare, ani;

V_{av} – venitul mediu lunar asigurat valorizat, determinat conform anexei nr. 1.

Venitul mediu lunar asigurat valorizat se calculează după formula:

$$V_{av} = \frac{\sum \frac{con_i}{c_i} \times K_{vi}}{n}$$

V_{av} – venitul mediu lunar asigurat valorizat;

con_i – suma contribuțiilor de asigurări sociale plătite pentru perioada i de cotizare. Pentru perioada de până la 1 ianuarie 2021 se va lua în calcul suma contribuțiilor individuale plătite;

c_i – cota de contribuție de asigurări sociale stabilită în perioada i de cotizare. Pentru perioada de până la 1 ianuarie 2021 se va lua în calcul cota de contribuție individuală stabilită;

K_{vi} – coeficientul de valorizare a venitului asigurat;

n – numărul lunilor pentru care s-au calculat și s-au achitat contribuțiile.

Pensia anticipată pentru carieră lungă se acordă de la data depunerii cererii.

La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă se acordă, la cerere, pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Rebutul în producție vs. retribuirea muncii

Vă rog să ne explicați ce înseamnă rebut în procesul de producție și care sunt condițiile de retribuire a muncii în caz de producere a rebutului?

Vladimir Prepelită, Chișinău

Rebutul în procesul muncii sau de producție înseamnă produs care nu corespunde condițiilor calitative stabilite prin standarde, norme interne, contracte și altele, și care nu poate fi utilizat direct în scopul pentru care a fost realizat.

Prevederile art. 162 din Codul muncii (CM) stabilește unele particularități ale retribuirii muncii în caz de producere a rebutului.

Astfel, condițiile de retribuire a muncii, în caz de producere a rebutului, sunt determinate de constatarea vinovăției salariatului sau de lipsa acesteia. Și anume, alin. (1) al art. 162 din CM stabilește că rebutul produs fără vina salariatului (de pildă, din cauza materiei prime de proastă calitate sau necorespunderii cu standardul etc.) este retribuit la fel ca și articolele bune.

Totodată, dispoziția alin. (2) al aceluiași articol din CM prevede că rebutul total din vina salariatului (de exemplu, în urma aflării acestuia la locul său de muncă în stare de ebrietate alcoolică, narcotică sau toxică, documentată în modul stabilit conform art. 76 lit. k) CM) nu este retribuit. În acest sens, art. 76 lit. k) CM prevede că prezentarea la locul de muncă în stare de ebrietate alcoolică, în stare cauzată de substanțe stupefiante sau toxice se constată prin certificatul eliberat de instituția medicală competentă sau prin actul comisiei formate dintr-un număr egal de reprezentanți ai angajatorului și ai salariaților.

În cazul în care rebutul este produs parțial din vina salariatului, retribuirea, potrivit alin. (3) al art. 162 din CM, se efectuează în funcție de gradul de utilitate a produsului, conform unor tarife reduse. Alin. (4) al aceluiași articol dispune că asemenea tarife reduse se stabilesc în contractul colectiv de muncă sau într-un alt act normativ la nivel de unitate.

„Gradul de utilitate a produsului fabricat se determină de către angajator

Din conținutul acestei norme deducem că gradul de utilitate (măsura) a produsului fabricat se determină de către angajator de sine stătător. Aceasta nu exclude, în unele cazuri, abordarea subiectivă și evaluarea părtinitoare a rebutului (în sensul diminuării nejustificate/artificiale a gradului de utilitate a produsului fabricat, urmată de micșorarea inevitabilă a sumei retribuirii acestui rebut parțial).

În acest caz, este oportun ca în procesul de stabilire a gradului de utilitate a producției fabricate să ia parte și salariatul din vina căruia a avut loc rebutul parțial, (deși reglementările legale nu obligă direct acest lucru), care poate invoca argumentele sale ce pot elucida mai deplin sau mai fondat cauzele rebutului comis.

Pe de altă parte, la stabilirea tarifelor reduse, nu prin contractul colectiv de muncă, dar prin intermediul unui alt act normat la nivel de unitate (art. 162, (alin.4) din CM), de asemenea, nu se exclude abordarea subiectivă în vederea stabilirii cuantumului tarifelor reduse, deoarece la elaborarea acestor acte nu participă nemijlocit reprezentanții salariaților/sindicatelor.

În asemenea cazuri, urmează să se țină cont de dispoziția art. 42 alin.(2) din CM, care prevede participarea salariaților la administrarea unității, care poate fi realizată prin participarea la elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul social-economic, precum și prin participarea la aprobarea actelor normative la nivel de unitate în cazurile prevăzute de CM și de alte acte normative.

În sfârșit, procedura de retribuire a muncii în caz de producere a rebutului de către salariatul vinovat poate fi reglementată suplimentar sau detaliat de părțile contractante în CCM, fapt care corespunde principiului de bază (art.5, lit. j) din CM, conform căruia se garantează îmbinarea reglementării de stat și a reglementării contractuale a raporturilor de muncă.

Scandal

Angajații de la „Franzeļuța” protestează: nu vor să fie demis directorul

Un nou scandal a luat amploare în una din zilele trecute la Combinatul de panificație din Chișinău „Franzeļuța” SA. Mai mulți angajați ai întreprinderii au protestat, fiind nemulțumiți de componența Consiliului de administrare, membrii căruia au fost aleși săptămâna aceasta. Oamenii s-au plâns că au încercat și ei să delege o persoană, care să le reprezinte interesele în cadrul consiliului. Dar candidatura acesteia nu a mai ajuns să fie votată, pentru că semnăturile au fost declarate false.

„Am numit reprezentantul nostru, dar nu a fost acceptat. Cei care sunt acum nu știm cine-s, de unde sunt veniți ca să hotărască soarta noastră. Noi nu suntem de acord cu așa consiliu”, ne spune revoltată una dintre angajate.

De cealaltă parte, președintele Consiliului de administrație spune că acea candidatură a colectivului nu a fost acceptată, pentru că au existat suspiciuni că semnăturile au fost falsificate.

„Consiliul a acceptat candidatura dumneaei cu anumite condiții. Dânsa trebuia să le confirme peste câteva zile. Cu regret, nu au fost dovezi suficiente pentru ca Consiliul să rămână convins și să aprobe candidatura dumneaei”, a menționat Sergiu

Foto: Nicu Bînzari

Gherciu, secretar de stat la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Vasile Evstratii, vicepreședinte al Federației Naționale a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație „Agroindsind”, prezent alături de angajații întreprinderii, a dat asigurări că va încerca să contribuie la soluționarea problemei în mod legal și pașnic.

„Nu s-a luat în calcul opinia angajaților, care sunt acționari, fie și minoritari. Bine, ei nu constituie majoritatea, dar ar fi fost binevenit să fie un reprezentant al lor. Cu atât mai mult cu cât, din câte am înțeles, consiliul a fost ales din persoane care sunt din diferite structuri de stat

Vom încerca, prin metode pașnice și legale, să facem totul ca doleanțele angajaților să fie auzite. Și ale acționarilor angajați, pentru că una este să fii acționar și să vii o dată în an la adunarea generală a acționarilor, ca să votezi sau nu, și alta este când participi nemijlocit la producerea bunurilor. Acești oameni sunt responsabili, cointeresați să modernizeze întreprinderea, să o extindă. Vom încerca să convingem conducerea țării, prin argumente, să meargă în întâmpinare”, ne-a spus Vasile Evstratii.

Mai mult, angajații întreprinderii „Franzeļuța” își fac griji și pentru actualul director interimar, că ar putea fi demis. Asta

după ce adunarea generală a acționarilor a aprobat un nou regulament pentru funcția de director. Oamenii au venit să-l susțină pe directorul interimar Victor Matcov și se tem că va fi demis de Agenția Proprietății Publice, care a mai avut o tentativă de a numi un alt director.

„Lucrăm de mult timp cu el. Este un om competent, ne susține, depune efort ca noi să avem mereu de lucru, să putem câștiga mijloace de trăi”, ne spune unul dintre angajații combinatului de panificație.

Ca să fie mai vizibili, ei au afișat pe clădirea instituției un banner, prin care și-au arătat nemulțumirea față de decizia de a organiza un concurs pentru funcția de director. Aceștia declară că ei sunt acționari și au dreptul la vot, să-și aleagă conducătorul.

Adunarea generală a acționarilor a continuat în lipsa angajaților, care dețin 45% din acțiunile întreprinderii, iar membrii au votat celelalte subiecte de pe ordinea de zi. Inclusiv regulamentul de desfășurare a concursului pentru funcția de director al întreprinderii „Franzeļuța”. Concursul se va desfășura în timpul apropiat, iar la acesta va avea posibilitatea să participe și actualul director interimar. Statul deține 55 la sută din acțiunile combinatului de panificație, fiind reprezentat de Agenția Proprietății Publice.

Galina MUNTEANU

Masă rotundă

Sănătatea în muncă, subiectul unei reuniuni a Comisiei de Femei a FSCRE

La 24 iunie curent, Comisia de Femei din cadrul Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice din Republica Moldova (FSCRE) s-a întrunit la o masă rotundă cu genericul „Sănătatea femeii încadrate în câmpul muncii, prin prisma Strategiei privind egalitatea de gen pentru perioada 2020-2025”.

Sindicalistele din 21 de organizații sindicale primare au abordat subiecte ce țin de menținerea corectă a sănătății femeilor la locul de muncă, formule și metode moderne de protecție a sănătății.

În calitate de invitați și experți au participat: Lilia Franț, vicepreședinte al CNSM, Liuba Rotaru, președinta Comisiei de Femei a CNSM, Svetlana Moroz, medic ginecolog, Svetlana Spătaru, directorul Centrului de presă ProCurierMedia, Liliana Poiată, doctor, reprezentant al Comitetului Farmaceutic BAYER.

În mesajul de salut, Margareta Strestian, președinta FSCRE, a dat o apreciere înaltă activității Comisiei de Femei a FSCRE și a subliniat că sindicalistele participă în dezvoltarea dialogului constructiv cu partenerii sociali; se implică în procesul de negociere a Convenției Colective de muncă nivel ramural; sunt active în cadrul Comisiilor de Dialog Social și de negociere a Contracte-

lor colective de muncă la nivel de unitate economică; au un rol important în procesul de informare continuă a activului sindical în ceea ce privește modificările în legislația muncii, particularitățile legate de actele legislative și normative în vigoare.

„Vreau să menționez că suntem mândri de faptul că în cadrul FSCRE cinci doamne sunt în postura de președinte al organizației sindicale primare, ceea ce constituie 25% din numărul total de funcții eligibile în sindicat. Sunt doamne foarte bine pregătite, cu o experiență vastă, care cunosc bine problemele și necesitățile membrilor de sindicat, ale femeilor, mamelor cu copiii care activează în organizațiile-membre, pe care le reprezintă”, a relevat Margareta Strestian.

Activitatea a fost moderată de președinta Comisiei de Femei a FSCRE, Viorica Spînu, care a menționat necesitatea desfășurării întrunirii cu femeile sindicaliste. Totodată, ea a menționat și despre respectarea obiectivelor strategice la capitolul „Asigurarea egalității de gen în sindicate” incluse în programul strategic al FSCRE pentru anii 2020-2025, aprobat de Congresul VII.

Lilia Franț a subliniat că „tematica abordată este una actuală, rolul femeii în societate fiind important. Vocea femeii trebuie să fie auzită”.

Pe marginea subiectului s-a pronunțat și Liuba Rotaru, președinta Comisiei de Femei

Foto: Nicu Bînzari

a CNSM, care a accentuat că în prezent se atestă o statistică îngrijorătoare în ceea ce privește situația demografică și tendințele alarmante privind rata înaltă de îmbătrânire a populației și rata scăzută a natalității. Din aceste considerente, sindicalistele nu încețază să abordeze, la toate nivelurile, cele mai stringente probleme cu care se confruntă femeile din țară, cum este și această activitate, care pune accent pe sănătatea femeii încadrate în câmpul muncii.

Federația va susține în continuare activitatea Comisiei de Femei a FSCRE, în vederea aplicării normelor internaționale ale

muncii, îmbunătățirii condițiilor de muncă ale salariaților, avansării la un nivel calitativ nou a educației sindicale, pentru atragerea femeilor în activitățile sindicale și promovarea acestora în structurile sindicale de toate nivelurile.

De remarcat faptul că, de Ziua Universală a lei, în cadrul evenimentului, sindicalistele s-au axat nu doar pe mesajul privind sănătatea femeii la locul de muncă, dar și pe promovarea valorilor culturale. Astfel, participantele erau îmbrăcate în ie, fiecare cu specificul din zona pe care o reprezintă.

Cor. VP

Ziua Portului Popular

Un prilej minunat pentru a reactualiza tradițiile neamului

De expoziții de costume tradiționale, manifestări culturale, de concursuri interactive, de ateliere de creație, precum și de recitaluri ale Orchestrei Naționale de Muzică Populară „Lăutarii” au avut parte cetățenii de Ziua Națională a Portului Popular, marcată pe 26 iunie.

Ediția din acest an a fost dedicată promovării Dosarului Arta Cămășii cu altiță - element de identitate culturală în Republica Moldova și România, deosebit pentru înscriere în patrimoniul cultural al UNESCO.

„Prin organizarea acestui eveniment, ne propunem să valorificăm costumul autentic românesc, să impulsivăm cunoașterea componentelor costumului și ale simbolurilor acestuia, să promovăm tehnicile de confecționare ale costumului popular pe plan național și internațional”, se menționează într-un

comunicat de presă emis de Ministerul Culturii.

La manifestările prilejuite de Ziua Națională a Portului Popular, organizate la Universitatea de Stat din Moldova, au participat ministrul Educației și Cercetării, Anatolie Topală, rectorul USM, Igor Șarov, Ghenadie Donos, președintele Federației Sindicale a Educației și Științei. În cadrul evenimentului au fost premiați cei mai buni studenți.

Iubitorii de cultură au avut reușite ocazii să viziteze în această zi, la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, expoziția de costume tradiționale moldovenești din zonele etnografice Nord, Centru, Sud.

Puncte de atracție au fost și costumele populare expuse de Casa Portului Popular „Casa Cristea” și de Complexul de Meșteșuguri „Arta Rustică” din satul Clișova Nouă, raionul Orhei.

Evenimente culturale au fost organizate și pe teritoriul Rezervației culturale-naturale „Orheiul Vechi”, unde au avut loc ateliere de brodat, șezători tematice și au evoluat colective artistice. Publicul a putut să admire și cele mai reprezentative costume tradiționale din colecția Rezervației, precum și cămășile create de membrii comunității „Șezătoarea Basarabiei”, care în cei șase ani de activitate au reușit să coase peste 180 de cămăși în stil tradițional, dar fiecare unică în felul său, cu imprimeuri care nu se mai repetă la un alt model. Comunitatea „Șezătoarea Basarabiei”, printre care sunt medici, profesori sau ingineri, cu o pasiune deosebită pentru portul popular, numără peste 30 de membri din municipiul Chișinău și peste 200 din alte localități.

La „Orheiul Vechi”, vizitatorii au avut și posibilitatea să procure piese inedite de la iarmarocul meșterilor populari.

Solidaritate

Film documentar dedicat refugiaților din Ucraina

Documentarul „O Țară Mică cu Inimă Mare”, dedicat crizei refugiaților ucraineni din Republica Moldova, a fost lansat recent la Centrul Industriilor Creative ARTCOR. La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Culturii, Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), ai industriilor creative și susținătorilor acestui proiect.

Scott Hocklander, șeful Misiunii USAID în Moldova, după proiecția documentarului, a declarat că filmul este o mărturie pentru istorie care nu trebuie uitată: „Mă bucur că aceste istorii vor fi văzute de mai mulți oameni și peste hotarele țării, pentru a înțelege ce înseamnă „o țară mică cu inimă

mare”. Aceste familii reprezintă cultura și ospitalitatea moldovenilor, care au oferit o oază de liniște și siguranță vecinilor aflați în mare dificultate.”

„O Țară Mică cu Inimă Mare” a fost filmat în lunile de primăvară, când familiile ucrainene au fugit din fața bombardamentelor care le-au distrus casele, trecând granița în R. Moldova în căutarea unei vieți sigure. Filmul e despre moldovenii care și-au deschis ușile și inimile fără ca cineva să le ceară acest lucru. De la începutul războiului și până în prezent, peste jumătate de milion de refugiați ucraineni au tranzitat teritoriul țării noastre. Circa 80 de mii se află și în prezent aici, jumătate dintre ei fiind copii.

Anatol FIȘER

Primăria s. Cupcui, r. Leova, anunță concurs repetat pentru ocuparea funcției vacante de director al Instituției de educație timpurie Grădinița „Albinuța”, situată în s. Cupcui, r. Leova. Candidații pentru ocuparea funcției depun dosarul personal în decurs de 30 de zile de la data publicării anunțului. Pentru informații suplimentare apelați la tel. 026374236.

Horoscop săptămânal

BERBEC

Toate mișcările pe care le faceți pot trece neobservate de alții, chiar și de partener. Tot ce ține de viața dvs. va fi gestionat în mare taină. Multe din acțiuni nu vor primi recunoașterea așteptată, dar să nu fiți dezamăgit. O nouă ordine a lucrurilor se creează și veți avea un rol decisiv.

TAUR

Veți fi foarte interesat de prietenii și de cerul social. Vă vor fi date noi responsabilități. Cheia de a accepta și a face față la toate este să vă controlați temperamentul și să fiți civilizat. În general, aveți grijă să mențineți echilibrul în orice tip de relații.

GEMENI

Veți avea de-a face cu subiecte ce țin de poziția socială, de misiunea pe care vreți să o împliniți ca persoană. Veți avea succes în domeniul în care sunteți. Asemenea gânduri vă bântuie de la ultimele proiecte profesionale pe care le-ați avut și care v-au propulsat într-o nouă orbită.

RAC

Anumite confuzii și obstacole pot apărea, în special, legate de planuri de călătorii sau aspecte generale care țin de comunicarea cu alții. Asigurați-vă că sunteți cât se poate de practic. Astfel veți reuși să rămâneți drept în fața obstacolelor care pot apărea.

LEU

Această săptămână poate marca schimbări în viață, dar ele nu se vor întâmpla fără un efort din partea voastră. Asta înseamnă că vi se va da ocazia să o încheiați cu trecutul și să puneți fundațiile pentru noi activități și relații. De aceea aveți nevoie de o bună planificare și o minte limpede.

FECIOARĂ

Această săptămână este ideală pentru o scurtă pauză care să vă permită să vă analizați situațiile vieții. Unde vă aflați în raport cu obiectivele? Ce altceva ați dori să realizați și cum ați putea face asta? Trebuie să fiți onest cu dvs. și să faceți noi planuri, bazându-vă pe date realiste.

BALANȚĂ

Această săptămână va fi foarte importantă pentru toate relațiile. Lucrurile vor avea tendința să devină din ce în ce mai mari. Dacă sunteți pregătit să înfrunțați anumite probleme cu unii oameni, acestea pot deveni mai mari. Dacă ele par insurmontabile, nu ezitați să faceți orice este necesar ca să vă restabiliți stabilitatea emoțională.

SCORPION

Această săptămână nu va fi nici foarte dificilă, dar nici de mare ajutor. Va fi potrivită dacă vreți să rezolvați anumite treburi sau să lansați altele care să vă ajute să duceți planurile mai departe. Pot apărea unele obstacole datorită altor oameni implicați în planurile voastre.

SĂGETĂTOR

Paradoxul acestei săptămâni este că puteți simți multă însecuritate și anxietate, în ciuda faptului că toate lucrurile se dezvoltă pozitiv. Lăsați-vă fricile deoparte și mergeți mai departe într-o manieră dinamică și pasionată.

CAPRICORN

A venit vremea să puneți lucrurile în mișcare. Încercările recente au început să dea roade și acum puteți găsi calea de a vă împlini dorințele. Pașii înceți și siguri vă vor aduce rezultate. Nu lăsați săptămâna să se irosească, chiar dacă aveți de făcut mai mult efort.

VĂRSĂTOR

În această săptămână sunteți predispuși să obțineți imposibilul. Cu dinamismul și energia astrală a momentului care vă ajută, pareți a fi în stare să realizați foarte multe. O condiție de bază este să stabiliți un plan corect și să puneți la punct pașii de urmat în mod metodic și practic.

PEȘTI

Această săptămână vă va reînfrumuseța profilul de persoană socială și veți putea socializa cu oameni ce se vor dovedi foarte utili. Oameni noi vin în viața voastră și fiecare dintre ei are ceva să vă ofere, fie că e vorba de ajutor sau doar de o informație.

Consiliul municipal Chișinău al Federației „Sănătatea” transmite sincere condoleanțe familiei, rudelor, prietenilor și colegilor Leontinei Stadnic, în legătură cu decesul subit al soțului său **Grigore Stadnic**, fost medic anesteziolog la IMSP SCM „Sfânta Treime”. Dumnezeu să-I odihnească în pace.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef: Ilie LUPAN, tel.: 069006556

Secretar de redacție: Anatol FIȘER, tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN, tel.: 069511960

Redactori: Natalia HADĂRCĂ, tel.: 069610372

Galina MUNTEANU, tel.: 069916236

Redactor-stilizator: Anghelina DUDULICA

Fotoreporter: Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor: Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web: Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Sergiu Saiciuc;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: "Edit Tipar Grup" SRL
str. Fereedului 4, mun. Chișinău. Com. 590

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare. Textele marcate cu P (publicitate) și PP (publicitate politică) sunt publicate în regim de publicitate plătită.